

Excelența (Senyoria)

Traducció al romanès de Jana Balacciu Matei

Zâmbi. Nu mai zâmbise de doi ani, lungi. Excelența sa zâmbi, ochiul stâng acoperit cu mâna, dreptul lipit de telescop. Parcă-și regăsea un vechi prieten, căci era prima sesiune nocturnă pe care în toamna aceea ploioasă o dedica scrutării cerului, în acea seară, miraculos, fără nori. Nu mai privise nebuloasa Orion de-un an și-i era dor de nucleul magic format din patru stele care, conform domnului Halley, se îndepărtau vertiginos una de alta, de parcă s-ar fi urât. De parcă pe firmament ar exista ură. Don Rafel Massó i Pujades, regent civil la Tribunalul Regal din Barcelona, trăia, ca-ntotdeauna când scruta cerul, un sentiment de nevolnicie, de micime, de teamă de necunoscut, fiindcă stelele, licăririle-acelea atât de delicate, atât de lăndemână prin lentilă, erau absurd de departe, solitare, tăcute, de neatins, neștiute. Deodată îi veni în minte Elvira, sărăcuța, și don Rafel își pierdu zâmbetul. Dădu din cap să alunge amintirea și lansă un oftat spre întunericul din grădină. Își reveni și-și căută în manșetă batistuța brodată. Își șterse delicat nasul. De câte ori ieșea în grădină să contemple cerul, se alegea cu guturai. Cu toată peruca, tricornul și capa lui. Privi spre Orion cu ochiul liber și îl găsi mai familiar ca oricând. Își puse batista la loc în manșetă și, când se lăsă pe vine să privească din nou nebuloasa iubită, își înăbuși o înjurătură, imaginea ieșise din câmpul telescopului. Cu limba scoasă, pierdu un lung minut ca să prindă din nou fugara nebuloasă. Donya Mariana îi spusese c-o să răcească și, ca-ntotdeauna, avusese dreptate; dar el nu voise să piardă ocazia din seara aia, când cerul Barcelonei strălucea dezvelit, arătându-și impudic toate stelele inventarului său de toamnă, după zile în șir de cer acoperit, inamicul declarat al astronomilor. Nu că don Rafel ar fi fost astronom. Dar, de tânăr, de când începuse să-și umple capul cu lumea piezișă, stranie și misterioasă, a legilor, știuse să privească în jur curios și intrase în contact cu savanți de renume, ca don Jacint Dalmases, care l-au inițiat în lumea astronomiei. Făcuse multe nopți albe pândind în zadar dublul sistem al constelației Lira – ce dificilă, observarea Lirei, aproape mereu la zenit! –, sau urmărirea jucăușe și schimbătoare ale lui Ganimede, Io, Europa și Calisto – parcă se joacă de-a v-ați ascunselea- în jurul gigantului și leneșului Jupiter, eterna lor dădacă, cu un misterios, strălucitor ochi în pânțece, ca un Polifem al spațiului. Tot de tânăr, don Rafael urmărise cu interes lucrările domnului Halley și o vreme le explicase prietenilor că vrea să fie astronom. Dar realitatea sfârșise prin a se impune;

mai avea puțin până s-ajungă avocat și n-avea rost s-arunce pe apa sâmbetei atâția ani dedicați codurilor, canoanelor, legilor și sentințelor. Don Rafael și-a luat licența în drept, s-a însurat și și-a pierdut obiceiul de a-și pierde nopțile cu misterul tăcut al stelelor. Din când în când puneă să i se scoată în grădină luneta și visa, căci era un nemulțumit înnăscut. Invidia poziția și bogăția altora, frumusețea femeilor altora, înțelepciunea câtorva, prudența a doi-trei și fericirea aproape a nimănu. Din cauza asta, viața lui era făcută dintr-o jinduire continuă și din zbuțumul unei veșnice insatisfacții, care-l făceau să viseze fără să fie poet, să se îndrăgostească fără să fie un Don Juan, să dobândească poziții deasupra altora, prefăcându-se că e fericit. Și, cum era inteligent, știa să-și mențină pozițiile cucerite chiar dacă asta-l costa ura și invidia celorlalți. Toate-mpreună doar încercări desperate, pe vârfuri, să smulgă fericirea. Nenorocirea e că nu reușea. Și în clipele de reflecție sinceră recunoștea că nu ajunsese, în toate, decât la mijloc. Ca Jupiter. Don Rafel era ca Jupiter: prea mare, prea ambițios, prea voluminos ca să fie o planetă solidă; prea mic, prea slab ca să devină o stea cu căldură, energie și lumină proprie. Cu toate acestea, ca Jupiter, avea sateliți.

- Drace, iar dispare! - se plânse don Rafel infinitului. În clipa aia auzi pași și văzu pâlpiind o lumină. Hipòlit, stinge lampa! - bodogăni spre licărul ce se-apropia.
- Zice doamna să vă spun că e timpul - se auzi vocea servitorului invizibil.
- Vin acum, omule, vin! - Și iar se lăsă pe vine. Constată nemulțumit că da, pierduse iar nebuloasa.
- Zice doamna - insista Hipòlit în întuneric -să vă spun că e opt. Și trebuie să vă schimbați peruca, să plecați la concert.
- Lasă-mă-n pace - mârâi scurt. Și nu-și părăsi poziția în fața telescopului până nu se simți eliberat de iritarea provocată de întreruperea servitorului. Dar liniștea sufletească de care avea nevoie ca să scruteze cerul se dusesse. Încă iritat, sendreptă spre casă, pe întuneric, împiedicându-se de băncile de piatră și de propriul gând, fiindcă, pentru câteva clipe, îi revenise în minte chipul Elvirei.